IUBIRILE, — ODINIOARĂ

de C. COSCO

Iubita era aproape o entitate metafizică. Pe iubită o zăreai mai ales în vis. Pe stradă dacă o întâlneai, până să te apropii de dânsa, o ocoleai ca pe sfânta biserică în Vinerea Mare. Numai un tânăr de 17-18 ani a înțeles și va înțelege totdeauna dictonul că pe femeie nu trebuie s'o atingi nici cu o floare.

Va fi poate și acum sfiiciune și rezervă în purtarea tinerilor față de comoara gândurilor și năzuințelor lor. Poate că și acum iubitul trece pe la fereastra iubitei de zeci și zeci de ori, poate că și acum clintela cea mai numeroasă la cismari (specialitatea tocuri și pingele) se desface din rândul tinereții cu suflet de foc, din lumea juneții cu procedee pure ca o sfântă cuminecătură, cu dorinți imaculate ca niște albe petale de crin...

Cei de acum câteva zeci de ani, tremurau pe urma pașilor celei care întruchipa nădejdea primirii în Paradis. Se risipeau în apropierea aceleia care da speranța că, strângându-i o clipă mânuța, realizau idealul pentru tot și toate. Un fior de fulgerătoare bucurie le străbătea ființa când zăreau pe aleasa palpitărilor lor, și în preajma Ei irizau întreaga poezie din stele. Era candidă reverie chiar și în „răpirile" romantice dela periferie când tânărul stabilea cu iubita ziua și ceasul „răpirii dela părinți". Ea, idolul, Cosânzeana (uneori în papuci) locuia peste drum de El, Făt-Frumos. Romeo, domiciliat pe Colentina, trecea vis-à-vis la Julietta, „o lua la brațetă", o aducea la locul lui de aventuroasă pornire și răpita, fără să fie svârlită pe un cal ce fugea ca gândul, mergea cu „trampiedul" (cu picioarele) și se proptea în poarta răpitorului, jinduind după ai ei de acasă sau, dacă era mai hotărâtă, intra în domicil, apuca mătura de coadă și oficia acte de vrednicie pe altarul casnic până când venea din oraș Werther. Pe urmă se ivea tocmeala între părinții respectivilor și... o nouă familie se întemeia.

❖

In atmosfera aceasta de poetică simțire, era și Costel un tânăr cu purtări alese în ce privește ale lui ofrande pe altarul iubirilor inofensive, curate ca roua dimineții. Era un platonic. Platonismul repudia înclinările fizice.

Fremăta la apropierea Ei și roșea până în vârful urechilor când îi strecura o vorbuliță mai îndrăzneață. Iar seara, după ce mânca cu măicuța lui în sufrageriora căsuței închiriată pe Șerban-Vodă, se strecura discret alăturea de apartamentul lui, în aceeași curte, în două încăperi modeste, unde locuiau două surori cam de vârsta lui, venite din provincie la București spre a-și urma școala de dăscălițe la sat. Două fetișoare cuminți ca niște îngerași și nevinovate ca un zâmbet de prune.

Și Costel se topea în alegere de cuvinte eterice când sta de vorbă cu ele și comunica uneia din fete visările lui, expresiunea celor mai suave simțiri în cari îmbrățișa toată frumusețea din lună, din soare, din toate constelațiile. Se extazia, recitându-le versuri din Eminescu, Paul Verlaine, François Coppée...

„Ah"-urile erau în serie, cu corespondențe de săgeți ale drăgălașului și neastâmpăratului copilaș Amor, cu arc și tolbă. Și rar își îngăduia Costel să privească în față „minunea cu ochi mari", cum zicea Vlahuță din care spunea cu umezeală sub pleoape:

Iubire, sete de viață, tu ești
porunca creatoare
Sub care inimile noastre renasc
ca florile în soare
Și îmbătate de-al tău farmec
ce peste lume se așterne
In tremurarea lor de-o clipă
visează fericiri eterne.

Și atmosfera era mereu aceeași: soare, lună, stele, trandafiri, — Eros, Cupidon de Praxitele, Cupidon dormind, Cupidon svârlind arcul — toată gama de invitări sentimentale, de complet abandon într'o lume în care orice firicel de proză ar fi fost ca o grozavă profanare...

Iar într'una din aceste seri de trecere în basm imaculat, mama lui Costel, care avusese viziunea că cele două fete îl „cercetau" la portofel în care, numai odată pe săptămână, Sâmbăta, se găseau maximum 2 lei, — bătea cu pumnii, gata să spargă geamul, în fereastra fetelor, însoțind incursiunea manuală cu o frază de o vehemență ruptă din desnădejde:

— Destul, Costele mamă, cu... Zisese aci o vorbă care, deși biblică, e urită, defăimătoare, grozav de degradatoare pentru o femeie.

Cumplită lovitură de ciocan în căpșorul unui fluturaș, o petală de Senzitivă tăvălită oribil prin noroi.

Și s'a încheiat o idilă plină de frăgezime, o idilă mai pură și mai transcendentă poate de cât una scrisă de Teocrit.

în Seara de Crăciun

Era în ajunul Crăciunului. Dar cine ar fi spus asta? Nu era nici urmă de zăpadă, zăpada cea imaculată și tradițională care, prin albeața ei, purifică bucuria oamenilor... Nu era nici măcar frig! Vitrinele prăvăliilor de pe bulevardul Elisabeta se luminau pe măsură ce coborau umbrele nopții, etalând numeroase jucării ce vesteau că mult așteptatul Crăciun se găsește pe la periferiile orașului. Copiii își trăgeau părinții de mânecă, șoptind ispitiți:

— Vreau să văd pe Moș-Crăciun! Vreau să văd pe Moș-Crăciun!

Zeci de năsucuri se lipeau de geamul galantarelor.

Dintr'un asemenea galantar, un Moș-Crăciun cu barba albă care fi ajungea până la brâu, rezemat într'un toiag, cu o traistă doldora în spate, înconjurat de fel de fel de jucării, surădea blajin celor din stradă...

M'am pomenit visând, în fața vitrinei uriașe, la diminețile acelea pe cari nu le voi mai apuca niciodată! Nu departe de mine, un copilaș ca de vreo șase ani, binișor îmbrăcat, singurel, stetea de asemeni visător în fața vitrinei scăldate în lumină. O seriozitate timpurie se citea pe chipul său bucălat, chip împodobit cu zulufi galbeni ca grâul copt. Privea la jucăriile din vitrină cu ochi mari, ștergându-și din când în când nasul, un năsuc care se roșise vârtos, cu toate că nu era prea frig. Mă apropiai de el și-i vorbii:

— Iți plac jucăriile?

El tresări.

— Da, făcu din cap.

— Aș putea să știu ce-ți place mai mult?

— Totul îmi place!

Un om aproape bătrân cum sunt eu, nu se poate să nu se înduioșeze în fața dorinței unui copil. Simțeam nevoia să spun ceva.

— Ce-ai vrea tu să ai? întrebai pe copil. Privește!... Alege!... Va fi numai al tău, absolut al tău...

Două pete roșii apărură pe pometii copilului.

— Și cine o să-mi dea ceea ce îmi place mie? mă întrebă el cu vocea puțin tremurătoare.

— Eu.

Mă privi cu niște ochi unde teama și neîncrederea cedau ispitei. Și brusc, întinse degetul spre un clown care nu aștepta decât să procure bucurie posesorului său.

— Vrei clownul ăsta?

— Da, domnule.

— Bine, mă duc să-i spui lui Moș-Crăciun să-ți dea clownul!

Mă pregăteam să intru în prăvălie, când mă pomenii tras de mânecă. Băețelul îmi spuse:

— Dom'le, dom'le, m'am răsgândit. Aș prefera un frățior!

— Un frățior?!

— Da. Spuneți-i lui Moș-Crăciun să-mi dăruiască un frățior în locul acestui clown.

Intrigat, întrebai pe copil:

— Și de ce vrei tu un frățior, puiule dragă?

— Ca să pot împărți cu el bătaia ce-o capăt în fiece zi dela mămica și tătucu...

IN PREAJMA SĂRBĂTORILOR

In tramvaiu e aglomerație ca întotdeauna, ba chiar mai mult decât întotdeauna. Trebuie să se deplaseze fiecare de acasă, să-și facă cumpărături în vederea sărbătorilor.

PROASTĂ SCUZĂ

— Cum se face că tocmai de Crăciun ai întârziat cu trei sferturi de ceas?

— Fiindcă am căzut pe scară.

— Aceasta nu putea să dureze atât de mult.

— Bonjour Mitică.

— Bună Lică.

— Ce-i cu tine în tramvaiu la ora asta?

— Mă duc să fac cumpărături. Dar tu?

— La fel

— Ce mai face doamna?

— Așa cum o știi din ultima oară, când am fost invitat la voi la masă

— Ați fost vreodată la noi la masă?

— De două ori.

— Atunci o să venim și noi de Crăciun la voi.

❖

Mai încolo, două cumetre vorbesc.

— Ce aglomerație, dragă.

— Ce să-i faci, se duce lumea mă târgueli

— Tu ce vrei să cumperi!

— Aș lua niște curcani, dar 'nt prea scumpi.

— Așa e.

— 7000 de lei perechea.

— E o mie de lei perechea, intervine un domn.

— Unde ai văzut dumneata curcani cu o mie de lei?

— Să-ți dau adresa: „B-dul Domniței 52, Corpul gardienilor publici".

Tramvaiul ajunse în stație.

ECCO

— Dragă Moș Crăciun, de trei ani de zile nu-mi aduci decât tunuri, tancuri și aeroplane; când îmi vei aduce iarăși o carte de povești frumoasă, un cal de lemn sau un mușunache?

SPIRIT NEGUSTORESC

COPIII: Ce-ar fi să-i vindem jucăriile de anul trecut?...

ETCAETERA

LA ȘCOALĂ

— *Ascultă, micule, de ce are carnea oase?*

Ca să le mănânce câinii și pisicile!

NU ȘTIE

— *Aglaio, în cât avem astăzi?*

— *Nu știu.*

— *Uite-te în ziar.*

— *Păi ziarul e de ieri!*

NU POATE

— *Repede, omule, sări și d-ta de dă o mână de ajutor ca să stingem focul care a isbucnit la c-a asta!*

— *Nu pot.*

— *Ești cumva suferind?*

— *Nu.*

— *Dece nu vrei să ne ajuți?*

— *Înăuntru se află nevasta mea!*

EXPLICAȚIA

— *Nu pot pricepe de fel, d-le Niculescu, cum de isbutești d-ta să fii atât de natural pe scenă.*

— *Să ve-i, e din naștere!*

— *Nu pot pricepe.*

Sunt copil NATURAL!

CARTE DE BUCATE

CUM SE FAC CARNAȚII DE PURCEL

Se ia purcelul și i-se toarnă pe gât patru-cinci vedre de apă fiartă în care se dizolvă câteva chilograme de sodă. Odată spălat înăuntru, i-se dă să înghită bucățele de carne, slănină, pungulițe cu miroase, patricieni, căpățâni de usturoi, ardei pisat, miez de pâine și frunzulițe de sfoară.

Când socotiți că e destul de bine îndopat, tăiați purcelul și găsiți cârnații făcuți gata, ba încă și legați cu sforicele la capete.

Savarin

P. S. — Această rețetă pentru cine are purcel, cine nu, ori cumpiață, ori se duce la prieteni și piață, ce i se duce la prieteni și cere dela obraz să i-se servească.

MITICĂ

— *Vezi, nene Mitică, asta-i ultima mea pictură. Am botezat-o „singurătate".*

E fain numele, dar trebuie să pui și câteva persoane.

„CRĂCIUN 1944"

de I. M. LEHLIU

De câte griji nu m'ar fi scăpat plicul galben din buzunar!...

Parcă-l văd: era plin și vrăjit să-mi impace toate necazurile, acum de Sfintele Sărbători.

Doar făcusem socotelile și toate îmi ieșise de minune.

Îmi spuneam, așternând pe hârtie, cu migala unui contabil: mai întâi ciorapii nevesti-mi: 8.000 lei; pe urmă mănușile pe care n'am avut de lucru și i le-am promis într'o seară, când m'am înapoiat târziu acasă: 4.000 lei; apoi cutia cu pudră datorată dela un jades: 3.000 lei, iar turbanul maron, „ca s'o dea gata pe madam Soțir", nici mai mult, nici mai puțin decât 10.000 tocmai...

Ce mai dam la zahăr, la piper pentru sarmale, la vin și la carnea găsită pe „sub mână", îmi ieșea în așa fel, încât mai îmi rămânea, din toată gratificația de Crăciun, atât cât să-mi cumpăr și eu o lamă de ras și niște ciorapi din celofibră sută în sută...

N'am avut însă de lucru și în loc să mă duc să cumpăr, ca tot omul cuminte, ce-mi trebue, am intrat cu doi colegi de birou, ca să cinstim „hramul" unei bodegi cu firma „La Crăciun"...

Asta a decurs, așa, ca să-mi fure toată măsura timpului și a durat atât cât să-mi încurce toate socotelile fiindcă, la plecare, mai cumpăr ceva, dacă poți!...

Magazinele erau toate oblonite, iar ceasul din turla unei biserici arăta, candriu, 9 fără un sfert...

Când trecuse timpul?...

Impins de teama întârzierii și mai ales de graba mulțimii, m'am pomenit ureat în ultimul tramvai, plecând spre casă.

Când am ... care, furioasă de întârzierea mea, mă aștepta în prag, am făcut gestul biruitoarei situații, dând să opun oricărei mustrări culoarea magică a hârtiilor de 5.000 lei din plic.

Dar la plicul de unde nu-l!...

Am întors toate buzunarele și am scotocit toată căptușala hainei și a paltonului, dar plicul nu era nicăieri.

De-abia atunci în febra acelei căutări, mi-am dat seama de înțelesul acelui politicos „scuzați", al unui domn din tramvai care, tot împingându-mă, mi-a șterpelit cu măiestrie plicul...

„Vămuirea" bietului meu buzunar cu atât mai mult a întărâtat nervii Cocuței încât supusă unui mai furios îndemn, de aspră revoltă, i-a cășunat să-mi ceară socoteala:

— Unde-mi sunt ciorapii, care trebuia să-i am de Crăciun, ca să merg în vizită la soră-mea?... Dar mănușile?... Dar pudra și turbanul acela pe care-l aștept dela Sfântul Nicolae, când nu mi-ai pus nimic în papuci dela soba?... Unde sunt?... Ce cale au luat?... La alta??...

Mă tot căznesc să spun ceva, ca să potolesc indignarea Cocuței, dar hățișul grelelor socoteli cu care — bietul de mine — trebuia să întâmpin Crăciunul, mă prinsese într'o mutenie făcută să înfrunte toate necazurile.

Din această stare m'a trezit sbârnâitul soneriei.

Iar Cocuța tot el. I-a tăiat pofta isbucnirilor, încât ucigându-i cu vrăjit mestesug revolta, a născut subit întrebarea acelei curiozități de femeie:

— Cine-o fi?...

— Poate că e Moș Crăc'un, care aflând de pățania mea, s'o fi gândit să ne aducă ceva.

Asta a înveselit-o pe Cocuța. Și graba cu care ne-am unit să-i deschidem repede lui Moș Crăciun, a înlăturat distanțele supărării de până atunci.

Era doar ajunul Crăciunului, cu colindele purtate pela ferestre de răgușitele voci ale copiilor din mahala, când orice răceală în sufletul este topită de mulțumirea fierbinte a venirii sărbătorilor...

— Unu, doi, trei... gata!... a dat semnalul Cocuța și apăsând pe clanța ușii a deschis-o larg, ospitalier, ca oricăror musafiri.

Am rămas prinși de o mută bucurie, când am văzut apărind în cadrul ușii două persoane cu meșteșug deghizate în Moș Crăciun...

Veselia Cocuții i-a născut plăcerea bănuielilor:

— E bărbatul Cuții, cu... cu... — și dând să observe mai bine cu cine ar putea fi presupusul soț al Cuții, prietena el, a constatat că în loc de al doilea Moș Crăciun, era o... „madam" Moș Crăciun...

Râsu ei stârnit cu o și mai îndoită poftă, a făcut-o să-și întărească convingerea că este chiar Cuța cu bărbatu-său...

— Nu e Cuța, este nenea George „decoratul", cu tanti Ephigenia, am adăugat suspectând mișcările tăcute ale lui Moș Crăciun și ale însoțitoarei sale. Nu vezi?... este lung și deșirat...

— Aș, mai de grabă este Mitel, că el are capul adus spre crucea pieptului...

— Și ea, ea cine-o fi?...

— Trebue să fie Jeana, fiindcă prea e grasă...

Și tot presupunând rude sau cunoștințe, venite să ne înduioșeze amărîta noastră seară de Ajun, numai că-l văd pe Moș Crăciun ducându-se cu o experiență familiară la cămară...

Parcă atunci m'am dumirit cine se ascunde sub mantaua lui Moș Crăciun, și am strigat:

— Asta e Tiberică, fiindcă el are mirosul bunătăților...

— Să așezăm masa, răspunse Cocuța și dând să aranjeze cu grabă ceva pentru mâncare, a fost oprită de „Madam" Moș Crăciun.

Direcția arătată cu mâna acoperită de mănușe, însemna că trebue să meargă spre dulapul cu haine, îndemnând-o să-l deschidă.

— Dar curioși mai sunt „Moș Crăciunii" din ziua de azi spusei eu, și înțelegând că gluma merge prea departe, o forțai pe „madam" Moș Crăciun" să-și arunce gluga și masca.

Atât a trebuit ca „Moș Crăciun", nervos să se repeadă la mine, arătând pistolul...

Am înțeles...

Mi-a fost încă greu s'o fac și pe Cocuța să înțeleagă, fiindcă, așa cum îi e firea, lesnase de cum văzuse țeava pistolului.

Așa, dar, de „Moș Crăciuni" de-astia am avut parte!...

Și pe când mă căzneam s'o trezesc pe Cocuța, „Moș Crăciun" și „madam" Moș Crăciun „cotrobăiau prin casă.

Mi-au luat sticla cu untdelemn, borcanul cu untură, carnea de porc, cutia cu zahăr cubic, hainele mele și rochiile nevestii, încât „tolba" lor se umpluse așa cum de fapt era obligată să respecte tradiția și să vie plină, nu goală.

Când mulțumiți de calabalâcul luat, au dat să plece, au ținut să se despartă ca niște oameni „civilizați" și mi-au întins: bonul Nr. 6 — din cartela veche — pentru untdelemn; bonul Nr. 3 pentru un tură; bonul 5 pentru carne; bonul 12 pentru zahăr și bonul Nr. 1 pentru haine; iar pentru rochii, negăsind bon, mi-au spus simplu: „bogdaproste".

Cuvântul acesta, grăit pe neașteptate, mi-a dat deplina înțelegere cu cine am de-aface: era Tudor, bărbatul fostei mele servitoare, care avusese grijă să plece cu o săptămână înaintea serviciu, motivând că se duce să-și îngroape mama...

UN CRĂCIUN SPLENDID

de DORIN NIESCU

E cu neputință să mă întâlnesc cu Silvică și să nu-l întreb ce mai face mama mare. Veți conveni împreună cu mine, că am și de ce să mă interesez de starea venerabilei doamne. Pentru asta, trebuie să vă pun însă în curent cu unele fapte din trecut.

Pe Silvică îl cunoscusem în facultate și ne legasem cu acea caldă prietenie a tinereții, care numai în vremea studenției se poate naște. Așa fiind, amicul m'a invitat de un Crăciun la el, undeva la un conac, chipurile ca să petrecem Sărbătorile.

M'a primit băiatul la gară, cu sanie, cu zurgălăi, cu patru cai; m'a debarcat la conac; nu m'a lăsat să răsuflu și m'a vârît într'o sufragerie mare cât sala de gimnastică dela liceul Lazăr, nelăsându-mă să mă opresc decât în fața unei mese lângă care se afla o bătrână. Era mam' mare, o cucoană foarte în vârstă, cu părul alb frizat, de o sobră eleganță în rochia ei neagră, cu glas măsurat dar plin de o energie de veche administratoare a pogoanelor. Impletea la un ciorap.

Abia mă prezintase, că s'a și deschis o ușe și a intrat o fată care aducea o tavă de proporțiile uneia șimigerești. Un vai de rachiu fiert a îmbătat încăperea. Pe tavă, în jurul unei căni de pământ, stăteau ca pui pe lângă c'oșcă câteva ulcele mai mărunte, dar de stul de respectabile. Fata a umplut trei din ele și s'a văzut, în liniște, de alte treburi.

Asta a fost prima surpriză. Cu toate că eram la vârsta când te crezi băutor fără asemănare, mărturisesc — acum, cam târziu, ce e drept — că am avut o tresărire în fața ulcelelor: erau prea mari față de cele cu cari eram obișnuit să beau pe tărâmurile pe cari mă născusem. Mă amuza, mai ales raportul de forțe dintre mam' mare și ulcică. O doamnă cu părul alb, subțiratecă, împletind la ciorap din fundul unui fotoliu, în fața unei căni cu rachiu fiert, demnă de nesațiul unui Villon! Aveam ferma convingere că va trebui să mai trăiască încă o viață ca s'o poată bea.

Mă înșelam însă ca un naiv: mam' mare a pus cu grație mâna pe ceașcă și a băut-o ca pe un sirop oarecare. Apoi a scos din manșetă o batistă, mai mult danteluri, și și-a tamponat ușor buzele, după care, calmă, a continuat împletitul. Era, vă jur, un rachiu de o causticitate de apă tare.

Așa, în fața ulcelii care se golea pe îndelete, mam' mare mi-a luat cu discreție cuvenită un scurt interogatoriu asupra familiei și văzând că e vorba tot de persoane onorabile, a sunat ca să se umple din nou stacana.

Spre încheiere a urmărit un tânăr, văr cu Silvică și deci tot nepot al venerabilei doamne, și tot student. Mam' mare întreținea conversația cu un antren nebun.

La o vreme, trebue să fi fost vreo 7, după ce a constatat că suntem patru, ne-a propus să jucăm taroc.

Tarocul ăsta e un joc de cărți asemănător bridgeului, cu partide cari nu se mai termină. Îl practicasem și eu, și ca un om neumblat prin lume ce mă aflam, am acceptat. Asta a fost ghinionul meu și din el mi s'a tras toată nenorocirea.

Pe la 7, așa dar, ne-am așezat la joc. Lângă noi, oala cu rachiu care părea că e fermecată și nu se mai golește niciodată. Când am terminat prima partidă, mam' mare a sunat din nou și a spus servitoarei să aducă masa.

— Pui câte o măsuță lângă fiecare din domni, a zis fetei și apoi, adresându-ni-se: — E mai bine așa; nu întrerupem jocul. Apoi iar a vorbit cu fata: Să aduci vin acum. Ne-am încălzit destul.

Fata a plecat și s'a înapoiat cu o serie de patru tăvi încărcate pe cari ni le-a așezat de dreapta. Câte una de persoană. Pe fiecare se etala un șaf de fripturi reci, de pasări, de iepure, de vite mari și mai mărunte; brânzeturi de șase feluri, dela cele dulci și untoase, până la cele mai picante și mai curgătoare: prăjiturele uscate, sau muiate în siropuri; aspicuri; marinate de pești feluriți; zarzavaturi înăbușite în unt și nu mai știu ce. Priveam ca Paul din Alep la masa lui Vasilie Lupu Voievoda și-mi făceam socoteala că e abia ajunul Crăciunului Sase oameni fometoși s'ar fi potolit din ce se afla pe una din tăvi; unul, trebuia să rămână neclintit în fața monumentului între trei și patru ore pentru o vajnică luptă.

Eram naiv, cum am spus, așa că am deschis gura și am exclamat cu candoare:

— Vai! Ce de mâncare. Din asta mâncăm toate zilele Crăciunului.

Mam' mare m'a privit cu oarecare dispreț:

— Ași, a zis. E numai pentru astă seară. Cred că o să le faceți, și lor și mie, cinstea cuvenită.

Și pentru îndemn, venerabila doamnă a început atacul de flanc. Până să-i vină din nou rândul la joc, distrugea una din bunătăți. Și așa, una câte una, toate au luat calea ne'nturnată. Noi, ceilalți trei, luptam din răsputeri, dar nu ne era cu putință să realizăm vreo performanță. Făceam impresia unor umili ciraci ai lui Gargantua, asistând la o primă lecție de „savoir vivre".

In timpul acesta jocul își urma cursul și fata se învârtea în liniște pe la spatele nostru, umplând mereu vaharele. Mam' mare, antrena discuția. Ne-a povestit despre vremurile de altă dată, despre moșie, despre cei doi bărbați ai domniei-sale, despre ce se purta la 1880, despre turnure și malacoave, despre... până s'a luminat de ziuă.

Când și-a dat seama că lumina lămpii e supărată de cea a soarelui care începuse să năvălească de afară, a sunat din nou.

— Am terminat cu masa. Să aduci ceaiul.

Până la 10 am băut ceaiuri simple. Apoi, la acea oră fatală, a cerut gustări.

— Rachiul îl doriți rece sau fiert? a întrebat fata.

— Rece. E destul de cald aici. Nu mai puteam. Aveam senzația că mă topesc ca o lumânare pusă din eroare pe sobă. Mi-am scos pe furis oglinda din buzunar și m'am privit: aveam aspectul unui cadavru unsuros și decoafat. Mam' mare m'a surprins.

— Ai dreptate, a zis. Trebuie că nu suntem prea fățoși.

Și iar a sunat:

— Să aduci niște prosoape ude. Trebuie să ne rejacem ținuta.

Ne-am șters pe față, și par'că ne-am mai răcorit. A fost numai o iluzie, repede spulberată de rachiul rece (nu cald).

Cu asemeni terfeluri, ne-a apucat din nou seara și am mai avut parte de două mese și de trei alternări de băuturi.

După cină, mam' mare a fost cuprinsă de nostalgii:

— E tristă bătrânețea. Iată, se poate spune că am petrecut un Crăciun decent. Dar cum îl petreceam când eram tânără!? Ce mese îmbelșugate,.. ce vinuri... Acum nu se mai poate. Am îmbătrânit și nu-mi mai pot îngădui asemeni luxuri. Obosesc repede, încep să mă doară încheieturile, mi se umflă picioarele... N'o să vă supărți dacă o să vă rog să ieșiți pentru câteva minute din cameră. Vreau să cer un ligheau cu apă pentru picioare.

Când ne-am înapoiat, mam' mare era învelită cu un pled subțire care masca ligheanul.

Am continuat jocul de taroc ca niște automați. Eram, cei trei tineri fosti focoși, niște biete epave inconștiente, pe jumătate moarte, în ale căror trupuri viața, înbătată în atâtea sorturi de vinaturi, abia mai pâlpâia.

Abea așteptam să se ivească zorile, în nădejdea că mam'mare va cere din nou ceai. Am fi avut astfel prilejul să ne mai ostoim puțin pojarul care ne mistuia. Impotriva tuturor așteptărilor însă, venerabila doamnă a schimbat ritualul:

— Să aduci vișinată. Din cea slabă.

A fost suficient să-mi moi buzele în noua băutură ca să plesnească în mine și ultima coardă. Am simțit că înebunesc. L'am luat pe Silvică de mână și am ieșit din sufragerie. Am reușit să-mi exprim cu greu doleanțele, pentru că limba refuza orice serviciu. Mă aud și acum, încercând să vorbesc răspicat și cât mai românește:

— Silvică, am zis, tu mă mai iubești?

Silvică a încuviințat dând din cap. Limba lui făcuse corp comun cu cerul gurii.

— Atunci, dacă tu mă iubești, hai să fugim — i-am propus ca unei amante. — Ne mănâncă mam' mare și n'am dat toate examenele de anul doi.

Superbă conștiință admiteam, în subsidiar să fiu mâncat de venerabila doamnă, dar cu o singură condiție: să mă lase să-mi dau întâi restanțele.

Nu știu cine a dat porunca să înhame caii. Știu că ultima viziune e aceasta: eu, la fereastra trenului, ca un spânzurat coborât de pe furci, cu mâinile atârnând în curtea gării; Silvică, sprijinit de un stâlp, în fața mea, privindu-mă cu niște ochi goi de orice expresie, morți, de naufragiați pescuit după șase zile de vlutire pe valuri.

Eram chinuit de un gând și sunt mândru că am reușit să-l exprim prin vorbe:

— Mă, Silivică, spune mă sincer: ma' mare e ma' mare sau bijar?

— Ma' mare e ma' ma' e...

— Mă, Sivcă, dacă tu mă iubești, spune-mi mă și câți ani are?

— Obj'j batru...

Splendid Crăciun!

DATORII CREȘTINEȘTI...

de DAMIAN STĂNOIU

Grăește cucoana Matilda:

— Iacă, mai avem două săptămâni până la Crăciun — și nimic în cămară, din cele trebuincioase. Nici tu untură, nici tu cârnați, nici tu ouă, nici tu o bucățică de porc pentru sarmale. Și omul meu, cu toate că are vreme de pierdut și trenul pe jumătate, nici nu se sinchisește. Așteaptă să-i vie de-a gata!

Răspunde domnu Cristache:

— Măi femeie, suntem oameni trecuți de 60 de ani, nu ne-a trecut Crăciun fără sarmale, fără cozonaci, fără caltaboși și celelalte. Prin urmare, am putea de data asta, să petrecem sfintele sărbători cu mâncăruri mai ușoare și cu... rugăciuni mai multe. Când ți-e stomacul prea îngreuiat, nici mătănii nu poți să faci, nici la biserică nu te duci, fiindcă ți se pare drumul prea lung, și nici curaj nu ai ca să te adresezi „Dumnezeului săracilor, flămânzilor și al celor oropsiți..." Suntem oameni bătrâni, măi femeie, și încă nu cunoaștem calea bisericii... Să profităm deci de aceste vremuri grele și să începem a ne face și datoriile după care urmează „Veșnica pomenire".

Cucoana Matilda, femeie cu judecată, pare impresionată de argumentele soțului Dar domnu' Cristache, în loc să-i lase vreme să reflecteze, aruncă o idee nechibzuită și sirică totul. Zice:

— Dece nu faci sarmale de post? Scrie undeva că acest fel de sarmale se mănâncă numai în postul Paștelui și la Vinerea Mare?

— Scrie! — răspunde dumneaei scurt și agresiv, ca omul tare pe poziție.

— Unde, mă rog?

Cucoana Matilda întoarce sticla de ulei cu fundul în sus. Zice:

— Ai uitat omul lui Dumnezeu, că și sarmalele de post trebuiesc unse și că ulei n'am mai văzut de-un secol? Să faci bine și să iei trenul spre Titu, că acolo se găsește carne cât poftești și de care poftești. Toată lumea vorbește. Cu ocazia asta te mai misti și tu nițel, că ți s'au încleștat oasele stând pe loc.

Om pașnic și cu înțelegere pentru grijile și pentru dorințele tovarășei de viață, domnu' Cristache a încuviințat fără cuvinte.

— In primul rând ne trebuie untură, — a continuat dumneaei. Dar vezi să iei osânză, că e și mai spornică la topit și mai bună la gătit. Și ouă cât de multe, ca să fac și cozonaci și să ne mai rămâie și pentru mâncare. La fel și unt. Să iei și proaspăt și topit. Nu uita nici de brânză de oi, că știi cum o topești cu mămăliguță caldă... Tii, bine că-mi aduseï aminte: nu mai e mălai nici cât să orbești un șoarece. Dacă poți s'aduci și vreun curcan, ori măcar o găscă, n'ar strica. Numai cu sarmale și cu cozonac, nu se cheamă că ai făcut Crăciunul după toate legile lui.

— Altceva nu mai trebuie? — a întrebat dumnealui, ironic.

— Cumpără tot ce găsești, a răspuns dumneaei fericită. Că la țară se găsește de toate. Și numai lucruri proaspete și ieftine.

Domnu 'Cristache și-a scos carnețelul din buzunar și a însemnat cu creionul: Un porc, un curcan, o putină cu brânză, un sac de mălai, un coș cu ouă, o tonă de unt și un vagon de etcetera. Să fie proaspete și ieftine.

Înțelegerea s'a încheiat Joi după amiază. Carne, în Titu, după informațiile culese dela prieteni, se vindea Sâmbătă. Domnu' Cristache însă, după ce a făcut un drum până la Gara de Nord, a hotărît plecarea pentru Vineri, cu personalul de 13. Mai bine să doarmă o noapte în Titu, — „cum o da Dumnezeu", — decât să ajungă prea târziu și să găsească măcelăriile închise.

...S'a înapoiat Marți seara, cu o duzină de gogoși cumpărate dela restaurantul gării Titu, și cu vre-o două ocale de mălai.

— Am crezut că s'a întâmplat vre-o nenorocire, — a suspinat cucoana Matilda, cu ochii la geamantanele goale.

— Am șosit la Titu cu... oarecare întârziere, — s'a explicat dumnealui imediat. Că în loc să ajungă trenul la oarele 15, a ajuns la 16; însă nu Vineri, ci... Luni Așa că la măcelării era lacătul pus. Și nici alte bunătăți n'am găsit în localitate. Ți-am adus însă gogoși, ca să-ți treacă dorul și de ulei și de cozonaci...

— Dacă știam că are să-ți meargă așa rău, nu te lăsam să te duci, — s'a căit sincer cucoana Matilda.

Dar domnu' Cristache, odată pornit pe-un lucru, nu e omul care să renunțe pentru astfel de piedici. Peste treizeci și șase de ore, adică Joi până în ziuă, s'a urcat în personalul de Giurgiu, cu destinația Comana. Și cu speranța că Sâmbătă dimineața își va umple geamantanul cu tot ce va găsi mai de soi într'o măcelărie.

...S'a înapoiat în aceeași zi, pe seară, cu ceva mălai, cu cinci ocale de porumb, cu un cocoș și c'o găină.

Către cucoana Matilda:

— Am ajuns la Comana cu cinci minute mai devreme. Cum m'am dat jos din tren, am pornit prin sat după ouă, unt și celelalte. Târziu de tot am aflat că autoritățile locale schimbaseră ziua de carne, ca să rămâie timp, până în Crăciun, pentru gătit... Ce să fac? Am oftat și am luat-o deasa prin sat, ca să am răgaz până la tren. Osteneală zadarnică, fiindcă țăranul nu-și vinde pasările și celelalte lucruri de mâncare, decât numai atunci când e greu încolțit de nevoi. Și eu n'am găsit, în aproape jumătate din Comana, decât o biată bătrână, așteptând mușterii pentru treizeci de ouă și pentru aceste amărâte de galițe. Nu le-aș avea de dat, măiculiță, zice ea, dar am nevoie de-o bășmăluță pentru cap, și mai jos de nouă mușoare nu se găsește... Și am făcut socoteala să iau pe ouă patru mii și cinci sute, iar pe urgisitele astea de păsări tot atâta. Că am auzit că la București se vinde ou cu trei sute — Doamne ferește! — și o găină cu cinci mii. Pesemne că plouă cu bani... Ori că a înnebunit lumea! Dar eu, maică, nu cer decât atâta cât îmi trebuie, că nu vreau să-mi bag sufletelul în foc...

Că hăr, că măr, c'o fi, c'o păți, mai lasă baba ceva din preț și iau găinile. Fiindcă mi-am făcut următorul plan: tăiem cocoșul de Crăciun, iar găina o lăsăm să ouă. Că dacă ouăle vor continua să se scumpească cu zece lei în fiecare zi, scoatem și cheltuielile casei, plătim și dările, mergem și la cinema, și mai mâncăm și noi — când și când — câte-o omletă cu parmezan... Sau cu telemea, că se găsește pe toate drumurile... Vezi ce inspirație bună am avut?

După ce a prins gluma, cucoana Matilda a râs din toată inima, apoi a scos la iveală o cratiță mare cu sarmale:

— O fi fost inspirația ta bună, dar a mea a fost grozavă, măi rumâne! Că am făcut trei ceasuri coadă și mi-am rostit cărnicică pentru sarmale. Mă rog: douăzeci de sarmale să mănânc, nu mai multe, dar să știu că mi-am făcut datoria de creștin...

PUNCTE DE FOC

Luptele din Atena

Pe-Acropola scăldată 'n soare,
Pe care o cântau artiștii,
De când nu-s zei să mai coboare,
Au coborît.. parașutiștii!..

România bate monedă de aur, ca să scadă „napoleonul"

Cătând mereu pe Wellingtonul,
Care pe Napoleon va bate,
Bătură singuri napoleonul.
Și-astfel... cui pe cui se scoate!..

Generalul Franco pretinde că s'a reîntors dela vânătoare

Ai fost, cum spui, la vânătoare..
Rămâne de clarificat,
In care calitate oare:
De vânător, sau... de vânat?

Amnistia fiscală.

Ca să mă scap de griji deșerte,
Realizează visul meu:
Pe mine fiscul să mă erte;
Pe fisc... să-l ierte Dumnezeu!

F. LOBODA